

Til lovforslag nr. L 32. Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 2. december 1998

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

(Udvidet ungeindsats, afkortning af dagpengeperioden, fremrykning af aktivperioden m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til arbejdsministeren, som denne har besvaret skriftligt. Nogle af udvalgets spørgsmål og arbejdsministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen. I betænkningen over L 31, forslag til lov om ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik. (Tidlig aktivering m.v.) er optrykt forligsteksten vedrørende alle de 3 lovforslag, der indgår i arbejdsmarkedsreformen, fase III.

Endvidere har udvalget modtaget en skriftlig henvendelse fra Murernes Fagforening, Sydsjælland Afdeling.

Herudover har udvalget i forbindelse med behandlingen af de 2 øvrige lovforslag, L 30 og L 31, der indgår i arbejdsmarkedsreformen, modtaget en række skriftlige og mundtlige henvendelser vedrørende alle 3 lovforslag. Disse er anført i betænkningen over L 31.

Der er af arbejdsministeren og af nogle mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Arbejdsministeren har over for udvalget understreget, at der ud over det fremsatte forslag om fremrykning af grænsen mellem »passende« og »rimeligt« arbejde skal ske en yderligere styrkelse af rådigheden. Dette skal bl.a. sikres ved at gøre administrationen af rådighedsreglerne så effektiv og professionel som muligt. Dette kan ske gennem en udvikling af en model for tværgående sammenligning af arbejdsløsheds-kasserne (bench-marking). Modellen udarbejdes af Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen og

skal tage højde for de særlige forhold på de enkelte kasseområder, herunder brugen af arbejdsformidlingen, ledighedsgrad og ledighedsmønstre i kasserne.

Endvidere vil der ske en udvidelse af Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringens service over for kasserne, f.eks. i form af øget hjælp til afdækning af fejlkilder i kassernes administration af regelsættet, i forbindelse med afmelding på arbejdsformidlingen, tilbagemelding fra arbejdsgiveren på formidlinger og lignende.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Socialistisk Folkeparti og Enhedslistens medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag.

Et mindretal inden for flertallet (Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) finder, at den reform af arbejdsmarkedet, som kommer til udtryk i de tre lovforslag L 30, L 31 og L 32, er et vigtigt skridt i retning af, at flere kommer i beskæftigelse gennem et smidigere dagpengesystem, og at virksomhederne får den nødvendige arbejdskraft for derved at undgå flaskehalse på arbejdsmarkedet.

Lovforslagene bygger på aftalen med arbejdsmarkedets parter, og det har været magtpåliggende for Venstre og Det Konservative Folkeparti at sikre, at lovene lever op til intentionerne bag og ordlyden af aftalen.

Venstre og Det Konservative Folkeparti har ligeledes bestræbt sig på at sikre de regionale ar-

bejdsmarkedsråd størst mulig indflydelse på den daglige administration

Venstre og Det Konservative Folkeparti skal på denne baggrund understrege ordlyden af notatpapiret mellem Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Centrum-Demokraterne og Kristeligt Folkeparti fra november 1998. Notatet er optrykt som bilag til betænkningen over L 31.

Venstre og Det Konservative Folkeparti har ligeledes noteret sig, jf. arbejdsministerens svar på spørgsmål 38 til L 31, at ministeren med de stillede ændringsforslag sikrer, at indfasningen af arbejdsmarkedsreformen kan ske i det beskrevne tempo, og samtidig garanterer den forudsatte kvalitet i de forskellige aktiveringsformer.

Et andet mindretal inden for flertallet (Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget) kan tilslutte sig arbejdsmarkedsreformen som udtrykt i de tre lovforslag L 30, L 31 og L 32 og finder det positivt, at reformen giver mulighed for, at flere ledige, herunder unge, bliver hurtigere aktiveret med henblik på varig beskæftigelse. Det er vigtigt for de ledige at blive hjulpet ud af ledighedssituationen, og det er vigtigt at undgå flaskehalse på arbejdsmarkedet.

Kristeligt Folkeparti understreger ordlyden af notatpapiret mellem Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Centrum-Demokraterne og Kristeligt Folkeparti fra november 1998 og lægger i særlig grad vægt på formuleringen om, at der skal ned-sættes en arbejdsgruppe, som skal overveje, om en ændring af opgørelse af ledigheden kan løse problemer for personer med løs tilknytning til arbejdsmarkedet.

Kristeligt Folkeparti udtrykker endvidere tilfredshed med, at det i finanslovsforliget er aftalt, at de 50-59-årige ikke mister retten til efterløn, selv om de mister retten til dagpenge, såfremt de i øvrigt opfylder betingelserne for efterløn.

Kristeligt Folkeparti noterer sig, at arbejdsministeren i besvarelsen af spørgsmål 38 til L 31 vurderer, at arbejdsmarkedsreformen kan gennemføres i det beskrevne tempo, samtidig med at den forudsatte kvalitet i de forskellige aktiveringsformer sikres

Endelig bemærker Kristeligt Folkeparti med tilfredshed, at der ved 1. behandling var bred forståelse blandt Folketingets partier for, at dagpen-

geperiodens længde må revurderes, såfremt der sker en stigning i ledigheden.

Et mindretal (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil dog stemme for de af mindretallet stillede og de af mindretallet tiltrådte ændringsforslag.

Mindretallet finder, at der er brug for en fremrykket aktiveringsindsats, der er mere fleksibelt og individuelt tilpasset. Der er behov for at gøre op med et system, hvor de ledige, der har brug for og lyst til relevante aktiveringstilbud, reelt udelukkes herfra i op til to år og i praksis ofte endnu længere.

Derfor støtter Socialistisk Folkeparti en generel fremrykning af aktiveringen og den særlige ungeindsats og ser gerne, at unge ledige under 25 år får ret til et tilbud om aktivering allerede ved 6 måneders ledighed.

Derimod ser Socialistisk Folkeparti det som direkte hæmmende for den nødvendige fleksibilitet og individuelle tilpasning, at disse tiltag kombineres med afkorting af den samlede dagpengeperiode og tvangsaktivering af unge under 25 år på ringe økonomiske vilkår efter 6 måneders ledighed. Hvad angår afkorting af dagpengeperioden, gør arbejdsministeren sig ikke engang den ulejlighed at anføre et eneste argument for det hensigtsmæssige heri.

I bemærkningerne til lovforslaget fremstilles det nærmest, som om afkorting af dagpengeperioden er en logisk nødvendig teknisk følge af en fremrykket aktivering. Men dette er ikke tilfældet - tværtimod. Kombinationen af en fremrykket aktivering og en uændret dagpengeperiode på 5 år åbner nye og bedre muligheder for en mere fleksibel og individuelt tilpasset aktiveringsindsats.

Afkorting af dagpengeperioden kan således alene begrundes med, at man ønsker at tvinge arbejdsløse til en endnu mere aktiv jobsøgning, til endnu dårligere løn- og arbejdsforhold, ud fra en tænkt teori om, at de ledige generelt er for lidt ivrige efter at acceptere dårlige løn- og ansættelsesforhold. Socialistisk Folkeparti vender sig mod den mistroiske teori og det politiske ønske om i højere grad at presse arbejdsløse ind i løntrykkeri.

Socialistisk Folkeparti er også imod den foreslåede ændring i dagpengereglerne for de 50-54-årige. Socialistisk Folkeparti finder yderligere, at arbejdsministerens begrundelse herfor er let-

tere absurd. Begrundelsen er (lovforslagets side 5, spalte 1) at, »... de 50-54-åriges muligheder for at få beskæftigelse er forbedret.« Bortset fra, at mange ledige 50-54-årige har meget svært ved at genkende denne beskrivelse af virkeligheden (hvilket en række branchevisse og regionale arbejdsløshedsstatistikker understøtter), betyder dette argument, at der med den nuværende særegel skabes bedre beskæftigelsesmuligheder for de 50-54-årige. Hvorfor så true fremtidens 50-54-årige ledige med en fremtid på kontant-hjælp?

Socialistisk Folkeparti vender sig ligeledes mod stramningerne i reglerne for sygdoms indflydelse på dagpengeperioden og den skærpede rådighed. Ændringen indebærer, at ledige, der rammes af sygdom og dermed får ringere muligheder for aktiv jobsøgning, hurtigere end hidtil risikerer udsmidning af dagpengesystemet. Hvis målet havde været at give sygdomsramte ledige samme ret til fremrykket aktivering som andre ledige, burde man have lovgivet herom i stedet for at ændre i reglerne for dagpengeperioden.

Et andet mindretal (Enhedslistens medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil dog stemme for de af mindretallet stillede og de af mindretallet tiltrådte ændringsforslag.

Enhedslisten finder, at arbejdsmarkedsstramninger grundlæggende bygger på den misvisende forudsætning, at Danmark vil opleve økonomisk opsving og stigende beskæftigelse i mange år frem.

Forkortelsen af dagpengeperioden skaffer ikke i sig selv en eneste arbejdsplads, men kan i værste fald betyde en større udstødning fra a-kasserne og dermed manglende tilknytning til arbejdsmarkedet.

Den manglende sikring af de 50-54-årige, så de fremover kan risikere at ryge på bistandshjælp, er en asocial stramning, som ikke skaffer denne gruppe bedre muligheder på et arbejdsmarked præget af aldersdiskrimination.

Den særligt fremrykkede aktivering på lavere sats for unge under 25 år er en stærkt diskriminerende foranstaltning, der ikke tjener noget beskæftigelsesmæssigt formål.

Den fremrykkede mulighed for tilbud er positiv, men Enhedslisten har grund til at frygte, at manglende ressourcer og satsningen på kvantitet frem for kvalitet reelt bliver »aktivering for akti-

veringens egen skyld«. Enhedslisten vender sig imod de perspektivløse puljefjob, som fastholder folk i ledighed og fratager dem deres overenskomstmæssige og faglige rettigheder.

Ved at fremrykke aktiveringen skaber man desuden nogle u hensigtsmæssige problemer for folk med løsarbejde eller bare mindre fast ansættelse - disse er slet ikke løst tilstrækkeligt, selv om referenceperioden er gjort længere.

Lovforslagene indeholder en begrænsning af lediges mulighed for at søge uddannelse efter eget valg, idet den skæres ned fra 52 uger til 6 uger. Og den kan ikke bruges i aktivperioden - dvs. kun inden for det første år. De arbejdsløse har brug for uddannelse - loven er derfor et skridt i den gale retning.

Enhedslisten er modstander af, at korte sygdomsperioder nu skal gælde som arbejdsløshed.

- Enhedslisten finder, at
- virksomhedernes vilje til at sikre medarbejderne systematisk efter- og videreuddannelse er uhyre ringe,
 - jobrotationen på det private arbejdsmarked er gået i stå,
 - der trods arbejdsgivernes vedvarende påstande om begyndende flaskehalse oprettes alt for få praktikpladser inden for erhvervsuddannelserne, og at
 - arbejdsgiverne konsekvent unddrager sig ethvert medansvar for at integrere langtidslidende og medlemmer med særlige problemer på arbejdsmarkedet.

Disse alvorlige problemer forholder arbejdsmarkedsreformen sig ikke til, og derfor kan Enhedslisten ikke stemme for.

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Til § 1

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

1) Før nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 41, stk. 1, nr. 1, ændres »stk. 6,« til: »stk. 7,«.

2) I den under nr. 3 foreslåede affattelse af § 52 a ændres i stk. 1 »9 måneder« til: »18 måneder«.

3) I den under nr. 3 foreslåede affattelse af § 52 a ændres i stk. 2 »§ 34« til: »§ 34, stk. 2, pkt.«.

4) I den under nr. 3 foreslåede affattelse af § 52 a ændres i stk. 3 »der har modtaget eller skal modtage« til: »der har modtaget og igen skal modtage«.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF og EL):

5) I den under nr. 3 foreslåede affattelse af § 52 a udgår i stk. 5 »eller på grund af uarbejdsdygtighed har været uden arbejde«.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

6) I den under nr. 3 foreslåede affattelse af § 52 a udgår stk. 6.

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (EL):

7) Nr. 9 udgår.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF og EL):

8) I den under nr. 9 foreslåede ændring af § 55, stk. 1, ændres »18 måneder« til: »24 måneder«.

Af et *mindretal* (SF og EL):

9) Nr. 11 udgår.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF og EL):

10) Nr. 12 affattes således:

»12. I § 55, stk. 7, 1. pkt., ændres »på grund af sygdom, barsel eller uarbejdsdygtighed har været uden arbejde« til: »har modtaget dagpenge efter afsnit IV i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel«.

11) I den under nr. 13 foreslåede affattelse af § 55 a indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen fastsætter efter forhandling med Landsarbejdsrådet nærmere regler for anvendelsen af stk. 1 og 2.«

12) Nr. 22-25 udgår.

Af et *mindretal* (SF og EL):

Til § 2

13) Datoen »1. januar« ændres til: »1. april«.

Til § 3

14) I stk. 1 ændres »1. januar« til: »1. april«.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

15) I stk. 1 ændres »inden for 9 måneder« til: »inden for 18 måneder«.

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (EL):

16) Stk. 2 udgår.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF og EL):

17) I stk. 2 udgår nr. 1 og 2, og i stedet indsættes:

»1) I perioden fra den 1. januar 1999 og frem til den 1. januar 2000 i sammenlagt 21 måneder inden for 33 måneder.

2) I perioden fra den 1. januar 2000 og frem til den 1. januar 2001 i sammenlagt 15 måneder inden for 27 måneder.

3) Fra den 1. januar 2001 i sammenlagt 12 måneder inden for 24 måneder.«

Af et *mindretal* (SF og EL):

18) Stk. 3 udgår.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

19) Efter stk. 3 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 4. Medlemmer, der fylder 50 år i 1999, og hvis dagpengereguleringen udløber i 1999 efter det fyldte 50. år, kan bevare retten til at modtage ydelser efter § 55, stk. 4, indtil udgangen af 1999.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

Af et *mindretal* (SF og EL):

20) I stk. 4, der bliver stk. 5, ændres »1. januar« til: »1. april«.

Bemærkninger

Til nr. 1-6, 8, 10-12, 15, 17 og 19

Ændringsforslagene er en udmøntning af forståelsen mellem regeringspartierne, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Centrum-Demokraterne og Kristeligt Folkeparti om arbejdsmar-

kedsreformen, fase III. Forståelsen er en del af finanslovsaftalen for 1999.

Herudover indeholder forslagene en række tekniske ændringer.

Ad nr. 1

Der er tale om en konsekvensændring som følger af lovforslagets nr. 1.

Ad nr. 2, 8 og 15

I lovforslaget er den foreslåede referenceperiode på 9 måneder for ledige under 25 år og 18 måneder for ledige over 25 år. Dette giver imidlertid ikke mulighed for at modtage ydelser i henholdsvis 6 måneder (for ledige under 25 år) og 12 måneder (for ledige over 25 år) i dagpengeperioden samt opfylde beskæftigelseskravet inden referenceperiodens udløb.

Det foreslås derfor, at referenceperioden forlænges til 18 måneder for ledige under 25 år og til 24 måneder for ledige over 25 år.

Referenceperioden vil således være 12 måneder længere end ydelsesperioden. Dette stemmer overens med de nuværende delperioder, hvor referenceperioden er 12 måneder længere end ydelsesperioden.

Der vil først i 1999 blive nedsat en arbejdsgruppe under LAR-AU, der nærmere skal overveje, om en ændring af opgørelsen af ledighed kan løse problemerne for dem, der har en løsere tilknytning til arbejdsmarkedet. Arbejdsministeren er indstillet på at drøfte arbejdsgruppens konklusioner med Venstre, Det Konservative Folkeparti, Centrum-Demokraterne og Kristeligt Folkeparti.

Ad nr. 3

Forslaget er en præcisering af, at dimittender, der ikke har opfyldt beskæftigelseskravet, skal have udbetalt 82 pct. af højeste dagpenge under aktivering.

Ad nr. 4

Den foreslåede ændring er en præcisering af, at unge under 25 år, der deltager i uddannelse efter § 32 a i lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik, skal have udbetalt individuelt beregnede dagpenge forud for første tilbud og efter afslutningen af det samlede uddannelsesforløb efter § 32 a.

Ad nr. 5 og 10

Det foreslås, at begrebet »uarbejdsdygtighed« udgår af lovforslaget og af arbejdsløshedsforsikringslovens § 55, da det vurderes, at begrebet ikke har nogen selvstændig betydning.

Ad nr. 6

Det foreslås, at bemyndigelsesbestemmelsen i lovforslagets § 1, nr. 3, udgår, da der allerede er hjemmel til at fastsætte nærmere regler om anvendelsen af § 52 a i arbejdsløshedsforsikringslovens § 52 f.

Ad nr. 11

Bemyndigelsesbestemmelsen tænkes anvendt til at fastsætte nærmere regler om sygdomsindflydelse på ydelsesperioder, hvor medlemmet er i aktivering, sygdom i forhold til beskæftigelse, indplacering i dagpengesystemet m.v. Der vil bl.a. blive fastsat regler om, at sygdom under aktivering, hvor der udbetales fuld løn, ikke forbruger af ydelsesperioden.

Ad nr. 12

Af lovtekniske grunde udgår alle forslag om ændring af § 76, herunder forslaget om kontingentfrigørelse. Forslaget vil blive genfremsat i det kommende forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (Efterlønsbevis, medlemskontingent).

Ad nr. 17

Fremrykningen af aktiveringen, herunder den særligt fremrykkede indsats for unge under 25 år, vil medføre en øget belastning af arbejdsformidlingen i form af tilvejebringelse af aktiveringstilbud.

Det foreslås derfor, at indfasningen sker i et mere moderat tempo. Til gengæld vil der i højere grad kunne sikres 3 års ret og pligt til aktivering for alle ledige.

Efter ændringsforslaget vil indfasningen af fremrykningen stadig starte den 1. januar 1999.

Ad nr. 19

Ved ændringsforslaget udvides overgangsordningen i forbindelse med afskaffelsen af retten til forlængede dagpenge for de 50-54-årige. Ændringen betyder, at medlemmer, der fylder 50 år i 1999, og hvis dagpengeret udløber i 1999 efter det fyldte 50. år, bevarer retten til at modtage

ydelser indtil udgangen af 1999. Herved sikres, at der for den enkelte ledige, der har mere end 2 års ledighed i aktivperioden, kan udformes en ny eller revideret handlingsplan i samarbejde mellem den ledige og arbejdsformidlingen, således at denne kan få virkning senest 26 uger før ydelsesperiodens ophør.

Endvidere er det med finanslovsaftalen for 1999 besluttet, at personer, hvis dagpengeret udløber efter det fyldte 50. år, og som ville kunne opfylde anciennitetskravet til efterløn ved det fyldte 60. år, ved fortsat kontingentindbetaling kan bevare muligheden for efterløn, selv om beskæftigelseskravet ikke er opfyldt.

I perioden efter ophøret af retten til dagpenge og indtil den eventuelle overgang til efterløn må medlemmet ikke have fået tilkendt førtidspension eller gennem et fleksjob have opnået ret til seniorydelse.

Forslag herom vil blive fremsat i lovforslaget om den nye fleksible efterlønsordning.

Til nr. 7

Ændringsforslagene indebærer, at afkortningen af dagpengeperioden annulleres.

Til nr. 9

Ændringsforslaget ophæver stramningerne over for de 50-54-årige.

Til nr. 13 og 14

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. april 1999.

Ændringsforslaget er stillet i forlængelse af Folketingets lovkonference, hvor der bl.a. blev ytret ønske om bedre tid til implementering af lovgivning, således at administrative fejl kunne undgås.

Lovforslagene har været til høring i Landsarbejdsrådet og adskillige a-kasser, der har påpeget fortolkningsmuligheder i bestemmelserne. A-kasserne, som ikke bare skal administrere lovgivningen, men også vejlede deres medlemmer, har brug for tid til at sætte sig ind i ændringerne, som lovforslaget indeholder. Ud over lovforslaget, som er fremsat den 8. oktober 1998, har arbejdsministeren stillet omfattende ændringsforslag den 1. december 1998, og betænkningen afgives den 2. december. Det levner ingen mulighed for hverken LAR eller a-kasserne til at forholde sig til de yderligere ændringer.

Inden bekendtgørelser og cirkulærer er udarbejdet, er der yderligere gået tid, og resultatet er, at a-kasserne skal administrere og vejlede i en lovgivning, de ikke kender til bunds. En frist fra vedtagelse til ikrafttræden på 3 måneder er det minimum, der skal til for en kvalificeret implementering af lovgivningen.

Til nr. 16

Ændringsforslaget er en konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 7.

Til nr. 18

Ændringsforslaget er en konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 9.

Carsten Hansen (S) Poul Erik Dyrlund (S) fmd. Bjarne Laustsen (S)

Anne-Marie Meldgaard (S) Ole Vagn Christensen (S) Ole Sohn (SF) nfmd.

Susanne Clemensen (CD) Anders Samuelson (RV) Jette Gottlieb (EL) Charlotte Antonsen (V)

Eva Kjer Hansen (V) Ulla Tørnæs (V) Jens Vibjerg (V) Knud Erik Kirkegaard (KF)

Bendt Bendtsen (KF) Mogens Andreassen (DF) Ole M. Nielsen (KRF)

Fremskridtspartiet havde ikke medlemmer i udvalget.

Nogle af udvalgets spørgsmål til arbejdsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål nr. 13:

Hvad vil der ske for den ledige, hvis en a-kasse ikke er i stand til at opfylde den lediges ret til aktivering?

Svar:

Forpligtelsen til at opfylde den lediges ret til aktivering påhviler ikke a-kasserne, men arbejdsformidlingen.

I perioder, hvor en ledig i aktivperioden ikke er i tilbud, vil pågældende få udbetalt dagpenge, hvilket fremgår af arbejdsløshedsforsikringslovens § 55, stk. 2 (ledige over 25 år), samt L 32, nr. 3 (ledige under 25 år).

Spørgsmål nr. 16:

LAR (LO/DA) foreslår i sit høringssvar vedr. lovforslaget, at de gældende bestemmelser vedrørende ungeindsats om, at unge i henhold til arbejdsløshedsforsikringslovens § 52 b, stk. 5, ved arbejde i 6 måneder inden for 9 måneder kan begynde forfra med ret til almindelige dagpenge i 6 måneder inden for 9 måneder. Ministeren bedes kommentere dette specifikt og i tilknytning hertil redegøre for og kommentere den lediges rettigheder under henholdsvis det nuværende og det af ministeren foreslåede regelsæt i følgende eksempel:

Et fuldtidsforsikret medlem under 25 år, som ikke har gennemført en uddannelse, der berettiger til optagelse i en arbejdsløshedskasse, jf. § 41, stk. 1, nr. 3, litra b, og som er berettiget til dagpenge efter § 55, opnår efter 13 måneders ledighed/aktivering igen arbejde i 7 måneder i fagets fulde sædvanlige arbejdstid, men bliver herefter på ny ledig i 5 måneder, hvorefter vedkommende får fast arbejde.

Svar:

De særlige regler om ungeindsatsen medfører i det anførte eksempel, at en ung under 25 år efter 6 måneders ledighed vil blive aktiveret i dag-

pengeperioden. Efter 7 måneders aktivering får den unge arbejde på fuld tid i 7 måneder.

Ved fornyet ledighed vil den unge igen kunne få ret til dagpenge i dagpengeperioden. Den unge vil ikke længere være omfattet af ungeindsatsen, før der igen har været udbetalt ydelser i 6 måneder inden for 9 måneder.

Den unge kan dog først begynde forfra i dagpengeperioden, når der har været arbejdet på fuld tid i sammenlagt 52 uger inden for de seneste 3 år.

Lovforslaget medfører, at den unge i eksemplet efter 6 måneders ledighed inden for 9 måneder overgår til aktivperioden, hvor der er ret og pligt til aktivering.

Den unge kan først begynde forfra i dagpengeperioden, når der har været arbejdet på fuld tid i 52 uger inden for de seneste 3 år.

Hensigten med lovforslaget er, at der skal ske en fremrykning af aktiveringsindsatsen for alle grupper af ledige. For ledige over 25 år sker fremrykningen ved 12 måneders ledighed, og for de unge under 25 år er det hensigten, at de skal have et tilbud om aktivering allerede ved 6 måneders ledighed.

Med en så kort dagpengeperiode vil det være uforholdsmæssigt kompliceret at administrere en særlig aktivering af de unge ledige i dagpengeperioden.

Lovforslaget, hvorefter ungeindsatsen ændres til en generel fremrykning af aktivperioden for de unge under 25 år, vil betyde en forenkling af reglerne for de unge, fordi aktiveringen vil ske efter de allerede gældende regler om aktivperioden. Endvidere giver det mulighed for at tilbyde unge med beskæftigelse en bredere vifte af aktiveringstilbud.

Spørgsmål nr. 19:

Hvilke nye konkrete initiativer vil blive iværksat over for de kommende 50-54-årige for at hindre, at de gennem langtidsledighed ryger ud af dagpengesystemet?

Svar:

De 50-54-årige har i dag efter de gældende regler ret og pligt til aktivering på de samme vilkår som andre ledige.

I den fremtidige aktiveringsindsats vil indsatsen for de 50-54-årige blive styrket.

For det første fremrykkes aktiveringsperioden til efter 1 års ledighed.

Desuden kan der i forbindelse med den tidlige fleksible indsats blive lagt vægt på anvendelse af mere individuelle kriterier ved udpegning af ledige, hvorved ledige i aldersgruppen mellem 50-54 år med størst fare for langtidsledighed kan indgå i den tidlige indsats. Det vil således betyde, at også denne gruppes muligheder for igen at komme i beskæftigelse vil blive væsentligt forbedret.

Det skal i øvrigt bemærkes, at indsatsen for ledige over 50 år af Landsarbejdsrådet er udpeget som et særligt indsatsområde via mål- og rambestyringen af den aktive arbejdsmarkedsindsats i 1999. AF/RAR skal således som et af resultatkravene til aktiveringsindsatsen sikre, at flere ledige over 50 år overgår til ordinær beskæftigelse. På den baggrund har mange af de regionale arbejdsmarkedsråd udpeget gruppen af ledige over 50 år som en målgruppe for den tidlige fleksible indsats.

Endelig vil også de 50-54-årige, der har mere end 2 års ledighed i aktiveringsperioden, få tilbudt en revideret handlingsplan med henblik på, at der kan iværksættes særlige initiativer senest 26 uger før, ydelsesperioden ophører.

Det er vurderingen, at den eksisterende redskabsvifte i lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik er tilstrækkelig til at kunne opfylde aktiveringsbehovet for gruppen af 50-54-årige.

Der vil i øvrigt herudover fortsat ske en vidensopsamling og erfaringsudveksling regionerne imellem omkring indsatsen over for den nævnte gruppe bl.a. koordineret via Arbejdsmarkedsstyrelsen. Endvidere vil erfaringerne fra Arbejdsministeriets og Arbejdsmarkedsstyrelsens seniorpulje på 25 mio. kr. og konsulentordning til 1,5 mio. kr. blive brugt til løbende at forbedre indsatsen og udvikle initiativer, der kan sikre en tilknytning til arbejdsmarkedet for ledige seniorer.

Spørgsmål nr. 25:

Vil ministeren overveje muligheden for at bevare efterlønsretten, hvis man mister sin dagpen-

geret som 54-årig alene på grund af manglende arbejdstimer?

Svar:

Jeg kan oplyse, at det som led i finanslovsaftalen for 1999 er aftalt, at personer, hvis dagpenget udløber efter det fyldte 50. år, og som ville kunne opfylde anciennitetskravet til efterløn ved det fyldte 60. år, gennem fortsat kontingentbetaling kan bevare muligheden for efterløn, selv om beskæftigelseskravet ikke er opfyldt.

Det er en forudsætning, at vedkommende ikke tilkendes førtidspension eller opnår ret til seniorydelse.

Jeg vil derfor snarest fremsætte lovforslag i overensstemmelse hermed.

Spørgsmål nr. 27:

Er ministeren enig i, at det er en forudsætning for at stå til rådighed for det danske arbejdsmarked, at man behersker det danske sprog på et vist niveau?

Vil ministeren i givet fald sikre, at det bliver præciseret i rådighedsreglerne, at det er en forudsætning for at stå til rådighed for arbejdsmarkedet, at ledige behersker det danske sprog på et vist niveau i arbejdsløshedsforsikringslovgivningens rådighedsregler?

Svar:

Det er en grundlæggende betingelse for at være berettiget til arbejdsløshedsdagpenge, at man står til rådighed for arbejdsmarkedet. Til opfyldelse af rådighedsforpligtelsen kræves, at medlemmet både skal kunne formidles og varetage arbejde.

En rådighedsvurdering er en samlet, konkret vurdering af alle relevante forhold, der har betydning for medlemmets vilje og muligheder for at overtage arbejde. I vurderingen kan danskundskaber indgå som et element, idet dette kan have betydning for medlemmets mulighed for at overtage arbejde.

De enkelte elementer sammenholdes med medlemmets faglige område og muligheden for beskæftigelse i området.

Et medlems beherskelse af det danske sprog indgår således i rådighedsvurderingen.

Der følger af L 31, at dette elements betydning skal styrkes. Hensigten med den forstærkede fokus på danskundskaber er at hjælpe/styrke de-

pågældende medlemmers muligheder for at opnå ordinær beskæftigelse ved at tilbyde danskundervisning, hvis der skønnes behov herfor.

Hvis et medlem ikke ønsker den tilbudte danskundervisning, vil det indgå i vurderingen

af, om medlemmet herefter kan anses for at stå til rådighed for arbejdsmarkedet, ligesom det skal vurderes, om afslaget skal medføre en sanktion.

Dette vil blive præciseret i rådighedsbekendtgørelsen.